POPPPiDM

Powiatowy Ośrodek Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Metodycznego w Polkowicach

BIULETYN

Powiatowego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Polkowicach

Nr 1 – listopad 2008

W numerze między innymi:

- ♦ Dziecko zdolne – kara czy nagroda
- ♦ Nauka czytania. Krótki przewodnik po metodach nauki czytania
- ♦ O Odysei Umysłu®
- ♦ Konspekt zajęć z rodzicami: Matura z matematyki 2010
- ♦ Scenariusze zajęć

POPPPiDM
Powiatowy Ośrodek Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Metodycznego w Polkowicach

OD REDAKCJI

Szanowni Państwo

Zachęcamy do zapoznania się z naszym biuletynem. Teksty w nim publikowane kierujemy do wszystkich nauczycieli. Naszym zamierzeniem jest nie tylko informowanie o działaniach PODM w Polkowicach, ale również dzielenie się sprawdzonymi pomysłami na praktyczne rozwiązania w codziennej pracy pedagogicznej czy propagowanie innowacji. Pragniemy także, aby w przyszłości na łamach biuletynu zagościły publikacje nauczycieli, którzy chętnie zaprezentują własne opracowania metodyczne lub opinie o aktualnościach w oświacie. Liczymy na owocną współpracę.

Z wyrazami szacunku –
Redakcja

TO SIĘ WYDARZYŁO

Matematyczny Marsz na Orientację

3 października 2008 roku reprezentacja Szkoły Podstawowej w Chocianowie wzięła udział w Matematycznym Marszu na Orientację. Zawody organizowane są przez Uniwersytet Wrocławski już po raz szósty, tym razem w Twardogórze. Zabawa polega na odszukaniu w określonym czasie 13 punktów kontrolnych w terenie, a właściwie w lesie. Patrole mają do dyspozycji mapę z zaznaczonymi 11 punktami, 2 punkty trzeba odnaleźć rozwiązując rebus i zadanie matematyczne. Szkoły podstawowe mają na to 60 minut, a patrole są trzyosobowe. Dodatkowo w tym czasie należy rozwiązać 5 zadań matematycznych, a nie należą one do łatwych.

W tej imprezie startowaliśmy po raz pierwszy, ale było genialnie. Pogoda dopisała, humory były wyśmienite i zabawa wspaniała. Nasze patrole, a mieliśmy je trzy, dotarły do mety, a nie było to wcale łatwe. Skład patroli: patrol 37 – Marcin Piotrowski, Michał Bobera, Sylwester Zgrzeblak, patrol 107 – Krzysztof Gąsior, Aleksandra Leszki, Martyna Lisowska, patrol 209 – Marcelina Młyńczyk, Monika Zazula, Kamila Grech. Opiekunowie grupy: Ewa Kulesza, Teresa Michułka.

Ewa Kulesza

****

Młodzi krasomówcy

Piąto- i szóstoklasiści 4 listopada br. mieli możliwość zaprezentować swoje uzdolnienia w dziedzinie pięknego przemawiania, biorąc udział w już II Edycji Międzyszkolnego Konkursu Krasomówczego aktualnie pod hasłem „Z tamtej strony historii – dolnośląskie legendy, podania, baśnie i niesamowite wydarzenia". Imprezę zorganizowały Panie Jolanta Turkiewicz, Beata Wiśniewska i Andżelika Jakubowska w Bibliotece przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Polkowicach. Konkurs został objęty patronatem honorowym Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Polkowicach, która ufundowała nagrody dla wszystkich uczestników.

W trakcie konkursowych opowieści

Jednym z kryteriów oceny prezentacji była umiejętność zainteresowania słuchaczy. Uczestnicy konkursu próbowali więc zaskarbić sobie przede wszystkim uwagę uczniów klasy drugiej, którzy z dużym zainteresowaniem słuchali mówców i to oni przyznali nagrodę publiczności. Otrzymała ją Katarzyna Krawiec z SP-3 w Polkowicach. Jury natomiast wyłoniło następujących laureatów: I miejsce – Kacper Laszczyński z SP-1, II nagroda – Katarzyna Krawiec, III miejsce – Kamila Kosińska z SP-3 oraz wyróżnienie – Hanna Glapińska z SP-1. Laureatom, uczestnikom oraz ich opiekunom należą się szczere wyrazy uznania.

Zasłuchana publiczność…

… przyznaje swoją nagrodę

Dorota Szmidt

****

Dziecko zdolne – kara czy nagroda

W publikacjach metodycznych poświęconych kształceniu i wychowaniu uczniów zdolnych, ambitnych i utalentowanych podkreśla się dużą **rolę nauczyciela** w obu tych procesach.
Nauczyciele powinni stale pamiętać o tym, że uczniowie zdolni wymagają specjalnej opieki. To nieprawda, że geniusze sobie sami poradzą! *„Nieodpowiednia organizacja procesu nauczania często prowadzi do tego, że uczniowie zdolni mają niechętny stosunek do szkoły i słabsze osiągnięcia dydaktyczne w porównaniu z możliwościami."*

Nauczyciel powinien posiadać kompetencje:

- **psychologiczno-pedagogiczne** – wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej i wychowawczej, relacji interpersonalnych, typów inteligencji (językowa, logiczno-matematyczna, wizualno-przestrzenna, muzyczna, kinestetyczna, społeczna, intuicyjna) oraz sposobów przyswajania wiedzy (wzrokowy, słuchowy, ruchowy)
- **merytoryczno-dydaktyczne** – związane z gruntowną znajomością prawideł i specyfiki nauczania danego przedmiotu (m.in. odpowiednie ustrukturyzowanie materiału i ukazywanie związków pomiędzy jego poszczególnymi elementami, spójne logiczne przekazywanie treści, dobór metod i środków dydaktycznych).

Oba typy kwalifikacji są tak samo ważne, bo dzięki nim nauczyciel może zapewnić uczniom zdolnym odpowiedni rozwój intelektualny, emocjonalny i psychospołeczny.

Idealna postawa nauczyciela w stosunku do ucznia zdolnego:

- wyzwalanie aktywności poznawczej
- dyskretne inspirowanie
- tworzenie klimatu twórczych poszukiwań
- ukierunkowanie myślenia
- kształcenie postawy życiowej, która charakteryzuje się szacunkiem do nauki oraz dążenie do realizacji marzeń
- przekształcanie szkoły w przestrzeń przyjazną uczniowi
- traktowanie ucznia jako partnera.

Podstawą sprzyjającą budowaniu trwałych więzi pomiędzy nauczycielem a zdolnymi podopiecznymi wzmacnia utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami tych dzieci.
Należy wspólnie pokonywać problemy poprzez:

- identyfikację dziecka uzdolnionego, które polega na rozpoznaniu i ocenie poziomu zdolności, zdolności twórczych a nawet osobowości
- informowanie rodziców o możliwościach zasięgnięcia porady psychologicznej, co motywuje do szukania pomocy u specjalistów.

Ważne jest aby nie przegapić geniusza!

Cechy charakterystyczne uczniów zdolnych:

- ponadprzeciętny rozwój intelektu
- szybkie zapamiętywanie, prawidłowe kojarzenie i rozumowanie
- ciekawość świata i ludzi, dar bystrej obserwacji otoczenia
- dociekliwość, zadawanie dużej ilości pytań
- szeroki wachlarz zainteresowań, dużo wiadomości pozaszkolnych, niekiedy ukierunkowane uzdolnienia i pasje
- wykonywanie zadań umysłowych z przyjemnością, umiejętność skupienia uwagi przez dłuższy czas na tym, co ich interesuje
- bogata wyobraźnia, ciekawe, oryginalne pomysły, potrzeba wyrażania swoich wrażeń, myśli, emocji w różnej formie
- niezależna postawa, obrona swoich poglądów i pomysłów
- poczucie humoru.

Charakter dziecka zdolnego:

- lubi przebywać ze starszymi od siebie
- łatwo nawiązuje kontakty
- chętnie przyjmuje na siebie rolę przywódcy i jest przez kolegów wybierane na przywódcę, jest dobrym organizatorem
- przeciwstawia się nierozsądnym wymaganiom, jakie mu się stawia
- udziela w sposób autorytatywny odpowiedzi osobom dorosłym
- pragnie służyć radą i pomocą innym, troszczy się o innych
- posiada duże poczucie odpowiedzialności
- jest skromne w ocenie swoich zdolności
- duża energia i żywość reakcji.

Jeżeli uczeń zostanie rozpoznany jako zdolny, nauczyciel powinien zastanowić się nad tym, jak przekształcić program nauczania pod względem poziomu trudności materiału oraz ilości przekazywanych treści edukacyjnych, tak aby odpowiadał potrzebom ucznia, zadbać o dostępność odpowiednich pomocy dydaktycznych i dodatkowego wyposażenia, stworzyć warunki do przyspieszonej nauki.

Taki zindywidualizowany tok nauczania i uczenia się wymaga jednak od nauczyciela wiele dodatkowej pracy i pochłania dużo czasu, potrzebnego na:

- namysł nad poszerzeniem zakresu lektur
- prowadzenie co najmniej kilkuminutowych rozmów z uczniem komentujących w sposób rozszerzający bieżący materiał lub kończących się sformułowaniem problemu, a potem rozwiązaniem go
- organizację klubów, grup dyskusyjnych, kół zainteresowań, opracowanie ich programów
- przygotowanie różnorodnych pod względem formy prac pisemnych do wykonania (testy z konkursów i olimpiad, quizy, wypracowania, eseje), dodatkowych zadań o charakterze interdyscyplinarnym (prezentacje multimedialne, gazetki tematyczne), czy też zagadnień do zaprezentowania na szerszym forum (klasa, szkoła)
- przydzielenie partii materiału do samodzielnego opracowania i wykorzystania podczas prowadzenia fragmentu lekcji
- systematyczne przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych i olimpiadach
- czuwanie nad przebiegiem pracyi kontrolę stopnia opanowania nowych, nierzadko trudniejszych, treści przez naszego ucznia.

Zróżnicowanie poziomu trudności i zakresu treści określane jest jako kształcenie wielopoziomowe.

Wdrażanie zmodyfikowanego programu kształcenia wiąże się z potrzebą doskonalenia warsztatu pracy nauczyciela, zwłaszcza w zakresie doboru odpowiednich metod pracy, środków dydaktycznych, a także stosowania różnych form współdziałania uczniów i nauczycieli. Aby osiągać pożądane rezultaty i efekty w nauczaniu uczniów, także zdolnych działania edukacyjne powinny odznaczać się:

- nastawieniem na rozwijanie umiejętności myślenia uczniów (treningi twórczości, dyskusje, debaty, panele)
- stosowaniem zróżnicowanych metod przekazu informacji
- czerpaniem z bogactwa środków dydaktycznych, audiowizualnych, multimedialnych
- wywoływaniem zainteresowania, zaangażowaniem motywacji wewnętrznej (poznawczej i emocjonalnej)
- stopniowym zwiększaniem wymagań, nieprzekraczającym jednak możliwości ucznia
- dostosowaniem metod nauczania do stylów uczenia się uczniów
- włączaniem do procesu kształcenia metod aktywizujących
- budowaniem w klasie relacji uczniowskich opartych na współdziałaniu, sympatii, szacunku i wzajemnej akceptacji
- dostrzeganiem jednostek utalentowanych, ich potrzeb, możliwości, problemów

- wzmacnianiem poczucia własnej wartości tych uczniów, zachęcaniem do rozwoju i samorealizacji z jednoczesnym czuwaniem, by nie doszło do powstania niekorzystnych wychowawczo postaw uczniów zdolnych
- otwartością na innowacje programowe i metodyczne.

Możemy rozważać ucznia zdolnego w kategoriach kara, przymus, presja czy nagroda? Jedno jest pewne ! **To prawdziwe wyzwanie**
dla kompetencji i umiejętności dydaktycznych nauczyciela !

WARTO PRZECZYTAĆ:

1. T. Lewowicki ; **Kształcenie uczniów zdolnych**; WSiP, Warszawa 1989.
2. De Bono, Edward; **Naucz swoje dziecko myśleć;** Warszawa ;Prima 1995.
3. M. Partyka ; **Zdolni, utalentowani, twórczy** ; CMPPP – MEN, Warszawa 1999.
4. E. Nęcka ; **Psychologia twórczości** ; GWP, Gdańsk 2001.
5. W. Kozłowski ; **Twórcze dziecko w szkole – możliwości rozwoju**; Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2004.
6. K. Kruszewski ; **Uczniowie zdolni**; **Sztuka nauczania** ; Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007.
7. K.J. Szmidt ; **Pedagogika twórczości** ; GWP, Gdańsk 2007.
8. K.J. Szmidt ; **Trening kreatywności** ;Wyd. HELION, Gliwice 2008.

POLECAM KSIĄŻKĘ:
„ MÓJ UCZEŃ PRACUJE INACZEJ" – wskazówki metodyczne. Urszula Grygier, Iwona Sikorska, Małopolski Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli przy Ośrodku Twórczej Edukacji Kangur s.c. Kraków 2008.

Cytuję fragmenty „ Celem publikacji jest próba odpowiedzi na pytania nauczycieli: jak pracować z uczniem mającym opinię lub orzeczenie wskazujące na zaburzenia rozwojowe, stan czy chorobę utrudniające mu w różnym stopniu uczestniczenie w procesie dydaktycznym na terenie szkoły oraz samodzielną prace umysłową w domu. Książka prezentuje sylwetki uczniów z najczęściej występującymi w szkole masowej zaburzeniami, którymi są: nadpobudliwość, upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, dysleksja rozwojowa, zachowania autystyczne, zespół Aspergera, zespół FAS, porażenie mózgowe. Publikacja podaje także propozycje dostosowania wymagań edukacyjnych do zróżnicowanych potrzeb psychofizycznych uczniów. W niniejszej publikacji umieszczone są przykłady projektowania lekcji uwzględniających specjalne potrzeby uczniów. W zaplanowanych rozwiązaniach metodycznych ukazano, w jaki sposób nauczyciel może zaplanować i przeprowadzić zajęcia, zaspokajając odmienne potrzeby uczniów oraz wykorzystując ich zróżnicowane możliwości".

Opracowanie: Renata Czapczyńska

****

NAUKA CZYTANIA
(KRÓTKI PRZEWODNIK PO METODACH NAUKI CZYTANIA)

Czytanie w opinii wielu osób nie jest już podstawową umiejętnością w dobie tak szybko postępującej ekspansji techniki. Telewizja, radio jej nie wymagają, reklama przemawia do nas obrazem, a posługując się komputerem – czytanie nie jest Az tak konieczne, biorąc pod uwagę fakt, że nasi uczniowie częściej spędzają tu czas przy grach komputerowych niż wykorzystują technikę do nauki, nie mając przy tym świadomości, że komputer może być bardzo pożyteczny w nauce czytania przez np.

wielokrotne powtarzanie. Jednak, aby przejść do wyższego poziomu – czytania ze zrozumieniem- potrzebny jest nauczyciel.

W programach nauczania dla szkól podstawowych wciąż podkreśla się rolę nauki czytania jako umiejętności kluczowej, którą powinien nabyć każdy uczeń. Umiejętność ta jest procesem rozwojowym, który trwa przez wiele lat. Rozpoczyna się on od wczesnego dzieciństwa i trwa aż do wieku dojrzałego. Musi więc minąć wiele lat, aby rozpoznawanie liter, czytanie sylab, łączenie ich w wyrazy, a wyrazów w zdania stało się dojrzałe, rozumne i przerodziło się w nawyk. Nauka czytania powinna rozpoczynać się już w wieku przedszkolny i trudno określić czas jej zakończenia ponieważ ćwiczenia mające na celu nabywanie umiejętności czytania powinny być dostosowane do możliwości percepcyjnych ucznia i to na różnych szczeblach nauczania.

Aktualnie stosuje się 7 metod nauki czytania:

1. Metoda analityczno – syntetyczna
E. i F. Przyłubskich opiera się na sylabie. Dziecko poznaje sylaby. Dzieli je na głoski różnicując je na samogłoski i spółgłoski. Sylaby łączy
w wyrazy. Dokonuje więc analizy: wyraz – sylaba – głoska i syntezy: głoska – sylaba – wyraz.

2. **Metoda barwno – dźwiękowa**
H. Metery, obecnie rzadko spotykana, czasem wykorzystywane są jedynie jej elementy. Ta metoda polega na łączeniu funkcji słuchowej i ruchowej. Początkowo dziecko poznawało dźwiękowa budowę wyrazów , dokonywało analizy i syntezy słuchowej. Następnie przechodziło do poznawania litery jako zapisu graficznego głoski utrwalając go ruchem ciała.

3**. Nauka czytania i pisania metodą fonetyczno – literowo – barwną**
B. Racławskiego.
Autor tej metody wyznacza wyraźnie zadania dla nauczycieli pracujących z dziećmi 3,4,5 i 6- letnimi. Uogólniając, dotyczą one rozpoznania u dziecka m.in. stanu sprawności komunikowania się, percepcji wzrokowej, analizy i syntezy wzrokowej i słuchowej, sprawności manualnej, rozbudzenia poznawczego, ogólnego stanu zdrowia. Należy więc wstępnie ustalić poziom przygotowania dziecka do podjęcia nauki czytania i pisania gdyż B. Racławskiego tych umiejętności nie można rozdzielać i nauka czytania powinna iść w parze z kreśleniem liter, czyli nauką pisania. W tej metodzie wprowadzone są dwa kolory: czerwony i zielony dla wyodrębnienia niektórych głosek. Na zielono SA zaznaczone głoski zapisywane za pomocą więcej niż jednej litery, na czerwono zaś – litery niepodstawowe, które autor dzieli na 3 grupy:
- ó, h, rz, ni, si, zi, ci, dzi
- pozostałe litery, które maja taki sam kształt jak litery podstawowe, a różnią się zapisem konturowym
- litery, które oznaczają dwa fonemy lub grupę fonemów.
Litery niepodstawowe autor proponuje wprowadzić po krótkiej przerwie po wprowadzeniu liter podstawowych, aby dzieci mogły odkryć istnienie liter niepodstawowych.
Podczas nauki metodą fonetyczno – literowo – barwną dzieci bawią się klockami LOGO, które uświadamiają istnienie czterech wariantów jednej litery (pisana, drukowana, wielka, i mała).

4. Metoda Dobrego Startu
M. Bogdanowicz.
Pierwowzorem tej metody była francuska metoda Bon Depart (czyli dobry odjazd, start). Metoda składa się z dwóch części:
- zestaw ćwiczeń dla dzieci najmłodszych ”Piosenki do rysowania” - praca nad alfabetem „Alfabet piosenek’. Uczniowie z pomocą nauczyciela rysują symbol graficzny litery w rytm śpiewanej piosenki. Następnie dana litera jest powtarzana wieloma technikami. Zajęcia, których celem jest poznawanie liter maja więc charakter dynamiczny, pogodny, zabawowy. Metoda ta doskonale sprawdza się w profilaktyce niepowodzeń szkolnych, wśród uczniów klas młodszych z obniżoną sprawnością grafomotoryczną ,a także wśród dzieci zdrowych, prawidłowo rozwijających się.

5. Zabawa w czytanie G. Domana – najbardziej znana pod nazwą czytania globalnego lub całościowego. G. Doman traktował naukę jako zabawę. Zaproponował

zasady gwarantujące efektywność w nauce czytania:
- zacznij w możliwie najmłodszym wieku
- szanuj swoje dziecko
- ucz tylko wtedy, gdy ty i twoje dziecko jesteście szczęśliwi
- skończ, zanim twoje dziecko chce skończyć
- pokazuj materiały szybko
- często wprowadzaj nowe materiały
- wykonuj program systematycznie

Nauka czytania metoda Domana przebiega z użyciem bitów. SA to białe kartoniki (10cm wysokości, 6cm szerokości) , na którym napisane jest słowo w kolorze czerwonym za pomocą wielkich liter, drukowanych. I. etap polega na wprowadzeniu 15 słów z najbliższego otoczenia dziecka, II. - to czytanie wyrażeń dwuwyrazowych, III. - to przejście do zdań prostych następne dwa etapy to zdania złożone i czytanie książek
Zastosowanie tej metody pozwala na stymulację rozwoju dziecka. Czytanie ta metodą podnosi funkcje wzrokowe, słuchowe, wpływa na pracę mózgu, rozwija system pojęć.

6. Wprowadzenie w świat pisma J. Majchrzak.
Używając określenia nauka pisma , autorka odnosi się do sztuki czytania, a nie do pisania. Przez naukę pisma, rozumie przekaz systemu znaków, którymi zapisane są głoski mowy.
A więc po raz kolejny widzimy, że umiejętności takie jak czytanie i pisanie są nierozerwalne.
J. Majchrzak jako pierwsze słowo do nauki czytania wybiera własne imię dziecka, które dla niego samego jest bardzo ważne i bliskie. Jest to słowo – klucz, za pomocą którego dziecko może w sposób naturalny odkryć istotę pisma. Autorka proponuje wiele gier i zabaw mających na celu poznawanie innych imion, wyrazów oraz liter alfabetu.

7. Wykorzystanie komputerowych programów edukacyjnych jako metoda nauki czytania.
Jak wspominałam wcześniej nasi uczniowie spędzają wiele czasu przy komputerze ucząc się nieświadomie. Biorąc pod uwagę fakt, że gry komputerowe są dla dzieci bardzo atrakcyjną formą spędzania czasu, można przypuszczać, że nauka czytania z użyciem multimedialnego oprogramowania komputerowego będzie skuteczna i odpowiednio zmotywuje naszych wychowanków do podejmowania kolejnych zadań. Należy pamiętać ,że oprócz umiejętności czytania, dziecko znacznie poszerzy swój zakres pojęciowy, rozwinie twórcze myślenie, a także swoje zdolności komunikacyjne.

Metod nauki jest bardzo wiele. Wybór i ocena skuteczności danej metody należy do nauczyciela, który weźmie pod uwagę warunki w jakich pracuje(np. dostęp do komputera, liczebność grupy), zespół dzieci, w którym ta nauka będzie przebiegać, a w szczególności ich gotowość do podejmowania kolejnych zadań wynikających z danej metody.

Zapraszam na zajęcia otwarte poświęcone różnym metodom nauki czytania w kształceniu zintegrowanym.

Doradca metodyczny
Beata Mazurek

Bibliografia:
1. B. Rocławski „Nauka czytania i pisania”
2. red. H. Wasyluk- Kuś „Praca wyrównawcza z dziećmi mającymi trudności w czytaniu i pisaniu”
3. B. Sawa „Jeżeli dziecko źle czyta i pisze”
4. E. Malmquist „ Nauka czytania w szkole podstawowej”

****

O Odysei Umysłu®[1]

W dniach 4-5 października 2008 r. w polkowickim Gimnazjum nr 1 odbyły się warsztaty z zakresu metodyki międzynarodowego programu edukacyjnego Odyseja

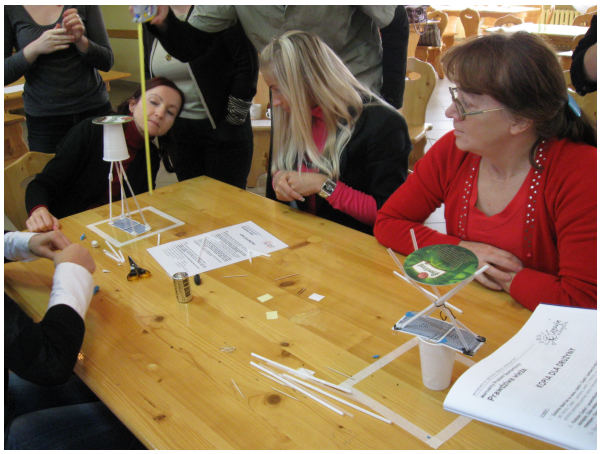
[1] ®Odyseja Umysłu oraz logo to zastrzeżone znaki handlowe należące do fundacji Odyssey of the Mind Polska.

Umysłu®. Szkolenie zostało zorganizowane przez fundację Odyssey of the Mind Polska za pośrednictwem PODM w Polkowicach.

Twórcą programu Odyssey of the Mind® jest wykładowca amerykańskiego Rowan University, dr C. Samuel Micklus, który już w 1978 roku podjął działania mające na celu inspirowanie wyobraźni dzieci i młodzieży dzięki rozwiązywaniu zadań rozbieżnych. Charakteryzują się one tym, że można je rozwiązać na wiele sposobów. W Polsce Odyseja Umysłu® zaistniała w 1989 roku, kiedy to prof. Józefa Sołowiej z Uniwersytetu Gdańskiego stworzyła pierwszą drużynę „Odyseuszy".

Podstawą programu jest m.in. przekonanie, że kreatywność to umiejętność możliwa do opanowania. Zdaniem propagatorów Odysei, uczniowie chętniej zaangażują się w rozwiązywanie problemów w sposób twórczy, jeżeli będą mieli możliwość zrealizować własne pomysły i zaprezentować efekty pracy. Im więcej zadań rozwiążą, tym skuteczniej nowe wyzwania będą postrzegać w wielu aspektach, przy tym zyskają łatwość generowania oryginalnych pomysłów. „Odyseusze" pracują ponadto w grupie, doceniając uzdolnienia własne i innych. Uczą się efektywnego współdziałania, a w następstwie stają się prawdziwie twórczą drużyną. Jeśli pozwoli im się działać samodzielnie od początku do końca realizowanego projektu, zyskają swobodę w myśleniu i nauczą się odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Należy zaznaczyć, że ewentualne niepowodzenia uczniów nie pociągają za sobą realnych zagrożeń, stąd nie będą obawiali się podejmować ryzyka.

Tak w skrócie można by przedstawić główne idee programu Odyseja Umysłu®. Uczestnicy warsztatów w Polkowicach mieli możliwość wczuć się w rolę „Odyseuszy". Pracowali w drużynach liczących od pięciu do siedmiu członków, składy były wybierane losowo. Rozwiązywali Problemy Spontaniczne pod intrygującymi hasłami, jak np. „Na nocną zmianę", „Talizmany", „Prawdziwa wieża" czy „Bystro w bistro". Zadania należało wykonać w ograniczonym czasie, a ich treść poznawało się w ostatniej chwili. Uczestnicy przeszli prawdziwy trening twórczego myślenia i współpracy w grupie.

Manualny Problem Spontaniczny – „Prawdziwa wieża"

Technika twórczego myślenia – „6 Kapeluszy Myślowych"

Prawdziwym wyzwaniem dla nauczycieli uczestniczących w warsztatach było rozwiązanie Problemu Długoterminowego, a mianowicie przygotowanie oryginalnego przedstawienia z piosenką i tańcem pt. „Ziomek prosto z dżungli" według ściśle określonych założeń. W efekcie powstały trzy prezentacje jako uwieńczenie działań chwilowych „Odyseuszy". Każdy uczestnik otrzymał „Certyfikat ukończenia szkolenia Trenera Odysei Umysłu®" oraz pamiątkową koszulkę z napisem „Mów mi trener" i logo programu.

Efekty rozwiązania Problemu Długoterminowego – „Ziomek prosto z dżungli”

Należałoby dodać, że na warsztatach wszyscy mogli poznać w praktyce techniki aktywizujące proces uczenia się, czyli m.in. Mapy Myśli, 6 Kapeluszy Myślowych, Metoda ZWI, SCAMPER. Wykonywane były liczne ćwiczenia, podczas których „Drużyny poznawały się i zaprzyjaźniały, dogadywały się i współdziałały, budowały szacunek i zaufanie”.

Zainteresowanych nauczycieli zachęcam do zapoznania się z informacjami o programie Odyseja Umysłu® na stronie **www.odyseja.org**

Dorota Szmidt

****

LUBIĄ SWOJĄ PRACĘ

Katarzyna Marciniak – nauczyciel języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 3 w Polkowicach.

Pani Kasia ukończyła studia magisterskie – filologię polską na Uniwersytecie Wrocławskim – i posiada stopień nauczyciela mianowanego. Warto nadmienić, że jest mamą trojga dzieci. Chętnie podejmuje różnorodne działania na forum szkoły i poza nią. Była m.in. koordynatorem ds. współpracy z mediami, współkoordynatorem ds. realizacji ścieżek edukacyjnych, a obecnie pracuje w zespole ds. imprez szkolnych. Ponadto jako współautor międzyprzedmiotowych projektów edukacyjno-wychowawczych, podsumowujących realizację ścieżek edukacyjnych – prozdrowotnej, regionalnej, czytelniczej i medialnej – oraz szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych, pomyślnie je finalizuje.

Pani Katarzyna Marciniak aktywnie współpracuje z Powiatowym Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego w Polkowicach. Jest autorką testu wykorzystanego na etapie szkolnym III Powiatowego Konkursu Polonistycznego oraz pomysłodawczynią I Powiatowego Konkursu Plastycznego „Nie taki język straszny”.

Publikacje to kolejny obszar działań Pani Kasi, a oto jej dokonania:

- współautor publikacji: *Projekt podsumowujący treści edukacji ekologicznej na poziomie klasy V (*w: *Edukacja ekologiczna w programie dydaktyczno-wychowawczym szkoły,* t.., wyd. Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa „Salamandra”, Myślibórz 2002),

- autor szkolnych programów koła dziennikarskiego: *Poznaj świat mediów*, *W krainie słowa*, *Warsztaty dziennikarskie*; koła humanistycznego: *Obudź swoją wyobraźnię*; koła filmowego: *Na planie filmowym, „Tworzyć, kreować, przedstawiać” – w świecie kina*,

- autor publikacji: *Z nietypową wizytą w muzeum* (w: *Język polski w szkole IV-VI*, nr 3/2003-2004), *Kinema, filmia ... - czyli o X Muzie na języku polskim* (w: *Język polski w szkole IV-VI*, nr 4/2003-2004),

- autor opracowań na użytek zespołu przedmiotowego nauczycieli języka polskiego: *Konstruowanie testów polonistycznych; Edukacja filmowa na lekcjach języka polskiego; Czytam, więc jestem; Projekt jako metoda nauczania na lekcjach języka polskiego.*

Ulubione metody pracy Pani Kasi na lekcji to:

- prezentacje w POWER POINT jako element uatrakcyjniający lekcje (biografia A. Mickiewicza, Z. Herberta; Australia Tomka Wilmowskiego);

- projekt (dla całej klasy – dotyczący ortografii; dla uczniów uzdolnionych – przygotowanie fragmentu lekcji);

- konkurs na najciekawsze i najtrafniejsze pytania z lektury szkolnej „POSTAW NA WŁAŚCIWE PYTANIA" (i wygraj ze swym polonistą☺) – każdy uczeń zapisuje 10 pytań do lektury, oddaje je przed sprawdzianem ze znajomości utwory, wygrywa ten, kto trafił w pytania nauczyciela (jakościowo i ilościowo).

Wśród sukcesów zawodowych Pani Kasi można wymienić:

- nagrody Dyrektora SP Nr 3 w Polkowicach przyznane za osiąganie wyróżniających rezultatów w pracy dydaktyczno-wychowawczej w październiku 2000r., 2003r. i 2008r.,
- nagrodę Burmistrza Gminy Polkowice w październiku 2002 r.

Jeśli chodzi o sukcesy uczniów Pani Kasi Marciniak, warto uwzględnić:

- wyróżnienie w XII Przeglądzie Teatru Jednego Aktora „HUMOR I SATYRA W POEZJI I W PROZIE" (marzec 2008 r.),
- wyróżnienie w I Powiatowym Konkursie Literackim „PISZĘ, BO LUBIĘ" (grudzień 2007 r.),
- wyróżnienie w XI Powiatowym Konkursie Recytatorskim „SREBRNA MUZA" (listopad 2007 r.),
- wyróżnienie w V Wojewódzkim Konkursie Poetyckim MOJA POEZJA (maj 2003 r.),
- laureata I Dolnośląskiego Konkursu Interdyscyplinarnego dla uczniów Szkół Podstawowych – „zDolny Ślązaczek" (kwiecień 2003 r.),
- III miejsce w VI Konkursie Recytatorskim SREBRNA MUZA (listopad 2002 r.),
- wyróżnienie w VI Konkursie Recytatorskim SREBRNA MUZA (listopad 2002 r.).

Można sądzić, że efekty pracy Pani Katarzyny Marciniak świadczą o jej znacznym zaangażowaniu w codzienne działania nauczyciela oraz o niewątpliwych umiejętnościach organizacyjnych. Należą się jej prawdziwe wyrazy uznania.

Dorota Szmidt

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Konspekt zajęć z rodzicami: **Matura z matematyki 2010**

Autor: Marek Pisarski, Łódź

Konspekt ten przeznaczony jest na zajęcia z rodzicami uczniów klas I i II szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2008/2009, prowadzone przez wychowawców. Obecność nauczyciela matematyki nie jest konieczna, ale wskazana.

Czas: do 35 minut (w zależności od potrzeb i możliwości nauczyciela i rodziców)

Cele zajęć:

- rodzice uzyskują niezbędne informacje ogólne na temat obowiązkowego egzaminu z matematyki na poziomie podstawowym, powody wprowadzenia tego egzaminu i wymagania, jakie trzeba spełniać aby przygotować się do tego egzaminu;
- rodzice rozumieją (na ile to możliwe) konieczność zdawania egzaminu z matematyki na poziomie podstawowym przez wszystkich absolwentów począwszy od roku 2010;
- rodzice wstępnie akceptują konieczność zdawania egzaminu z matematyki i wyrażają chęć włączenia się do pomocy swoim dzieciom podczas ich przygotowań do egzaminu.

Metody

Pogadanka, rozmowa merytoryczna

Uwagi metodyczne

1. Jako nauczyciele nie jesteśmy stroną w sporze opartym na niesprawdzonych informacjach i uprzedzeniach, nie jesteśmy też wyznaczeni do trudnego zadania perswadowania i walki na argumenty. Jesteśmy nauczycielami i wychowawcami młodzieży, cierpliwymi przewodnikami na miarę naszych umiejętności dialogu, którzy stopniowo, krok po kroku wywierają na nią wpływ. Naszych celów nie osiągamy perswazją (ciągłym przekonywaniem), ani retoryką (pięknym przemawianiem), leczy jedynie rozmową z uczniami i rodzicami; ukierunkowanym na cel zachęcaniem do myślenia i rozumnego działania.

2. Pierwsze spotkanie z rodzicami dotyczące matury z matematyki warto przeprowadzić jako odrębne spotkanie lub jako „nadzwyczajną wywiadówkę" z tematem MATURA 2010 jako tematem wiodącym. Warto przygotować zaproszenia i zachęcić w nich do otwartej rozmowy na ten, dla wielu rodziców, drażliwy temat.

Zaproszenie może wyglądać na przykład tak:

Zapraszam Państwa na zebranie Rodziców klasy ….. , które odbędzie się w dniu ……..
w sali … naszej szkoły ……. i poświęcone będzie tematowi:

OBOWIĄZKOWA MATURA Z MATEMATYKI w roku 2010 (lub 2011)

Plan zebrania:

1. Przedstawienie wybranych przepisów, zakresu wymagań oraz organizacji egzaminu obowiązkowego maturalnego z matematyki.
2. Przedstawienie planu przygotowań uczniów do egzaminu.
3. Rozmowa na temat trudności na drodze do sukcesu na maturze i jak szkoła pomoże je pokonać.
4. Rozmowa na temat, jak rodzice mogą pomóc swoim dzieciom w zdaniu egzaminu maturalnego.

Pytania Rodziców oraz konstruktywne propozycje – mile widziane.

3. Podstawowym warunkiem sukcesu zajęć z rodzicami jest przyjęcie profesjonalnej, neutralnej postawy wobec zasadniczego dla wielu rodziców problemu:

CZY MATURA OBOWIĄZKOWA Z MATEMATYKI POWINNA POWRÓCIĆ?

Wychowawca nie powinien wyrażać swego zdania na ten temat. Obowiązkowa matura z matematyki na poziomie podstawowym po prostu **jest faktem**.

4. Część rodziców zastanawia się, jakie dodatkowe koszty należy wpisać do domowych budżetów w związku z przygotowaniami. Zdajemy sobie sprawę, że część naszych uczniów będzie korzystać z dodatkowych pozaszkolnych lekcji matematyki (kursów i korepetycji), nie powinniśmy jednak zalecać tego rozwiązania rodzicom. Warto natomiast poinformować ich o dodatkowych godzinach matematyki przewidzianych w planie lekcji na zajęcia wyrównawcze lub zajęcia o charakterze kursu przygotowującego do matury, jeśli szkoła oferuje takie lekcje.

Księgarnie proponują bardzo dużo wydawnictw związanych z egzaminem. Podręczniki te zawierają przykładowe rozwiązania zadań i korzystanie z nich bardzo skutecznie pomaga w uczeniu się matematyki oraz uczeniu się uczenia się. Ogólny przepis na sukces to: **samodzielne rozwiązywanie dużej liczby zadań i umiejętne sprawdzanie, że zadania zostały rozwiązane prawidłowo.** Warto polecać nasze ulubione podręczniki dostępne na rynku.

5. Nie należy przedstawiać rodzicom matury z matematyki jako celu trudnego do osiągnięcia; celu wymagającego dużego wysiłku i wyrzeczeń. Ministerstwo Edukacji Narodowej przewiduje wysoką zdawalność matury z matematyki (około 80%, bardzo wysoką jak na kraje europejskie). Wystarczy zwykłe poważne podejście do uczenia się w atmosferze „jestem w stanie zdać ten egzamin". Czasu jest wystarczająco dużo, jeśli spożytkujemy go na spokojną, systematyczną pracę. Odkładanie wysiłku na później spowoduje skumulowanie się trudności i zaległości, których nadrobienie w przypadku matematyki będzie bardo trudne.

Przebieg spotkania z rodzicami

1. Wychowawca wita rodziców i przypomina porządek spotkania, zgodny z treścią zaproszenia.

2. (ad 1.) Wychowawca informuje rodziców o najważniejszych przepisach dotyczących MATURY z matematyki w roku 2010 (2011). Przedstawia aktualną sytuację ich dzieci w świetle prawa oświatowego (najkrócej jak to możliwe). Nie dopuszcza do rozwijania się dyskusji na temat, jak powinny wyglądać egzaminy maturalne oraz czy to dobrze czy źle, że każdy uczeń musi od roku 2010 zdawać maturę z matematyki. Nie wyraża swoich opinii w tej kwestii. Dyskusje i opinie nie mają wpływu na wydane już przepisy, ich podważanie może mieć za to negatywny wpływ na końcowe wyniki. Poznanie tych przepisów i dobre przygotowanie się do egzaminu z pewnością będzie miało dobry wpływ na jego wyniki. (Załącznik 1)

3. (ad. 2.) Wychowawca przedstawia rodzicom plan przygotowań do matury. Wcześniej porozumiewa się w tej sprawie z nauczycielem matematyki. Dobrze jest poinformować rodziców o ewentualnych dodatkowych kosztach przygotowań do matury, związanych na przykład z dostarczaniem im dodatkowych materiałów w postaci kserograficznych kopii lub z koniecznością zakupów dodatkowych zbiorów zadań. Należy uprzedzać o takich wydatkach. Zapowiedź niewielkich celowych składek lub wydatków na pożyteczne materiały będzie dobrze przyjęta.

Plan przygotowań opracowany przez nauczyciela matematyki może obejmować następujące pozycje:

3.1. W programie nauczania matematyki zostaną wyodrębnione zagadnienia, które będą sprawdzane na maturze (hasła z podstawy programowej). Na te zagadnienia zostanie zwrócona szczególna uwaga.

3.2. Uczniowie otrzymają szczegółowy wykaz zagadnień z podstawy programowej i będą wdrażani do samooceny postępów w uczeniu się. Opracują swój własny kalendarz postępów kursu do matury, *Kalendarz postępów maturzysty,* który uporządkuje tok przygotowań. Każdy uczeń powinien zdawać sobie sprawę, jakie braki musi uzupełnić i czego jeszcze trzeba się nauczyć, a nie tylko, na jaką ocenę opanował materiał nauczania.

3.3. Priorytetem są zadania testowe wielokrotnego wyboru (jedna odpowiedź z czterech podanych jest poprawna). Specjalne lekcje poświęcane będą strategiom rozwiązywania tego typu zadań. Liczą się w nich bowiem także pewne niematematyczne umiejętności. Sukces w rozwiązywaniu zadań zamkniętych gwarantuje zdanie całej matury.

4. (ad 3.) Wychowawca rozmawia z rodzicami o innych sposobach pomocy udzielanej przez szkołę uczniom w ich przygotowaniach do matury z matematyki. Zbiera także od rodziców ich pytania i propozycje. Zapisuje je, aby przekazać nauczycielowi matematyki, który może na ich podstawie wprowadzić zmiany w swoim planie lub opracować propozycje dalszej pomocy. Wszystkie spotkania z rodzicami, odbywające się w szkole, dadzą spory materiał, który warto przepracować w zespole przedmiotowym i przekazać dyrekcji.

4.1. Jakie trudności widzą rodzice?

4.2. Jak szkoła może pomóc w pokonaniu tych trudności?

5. (ad 4.) Wychowawca rozmawia z rodzicami o tym, na czym może polegać ich wsparcie udzielone dzieciom i nauczycielowi matematyki. Zadaje pytania ukierunkowujące wypowiedzi rodziców. Wskazane są konkretne, pozytywne przykłady wywierania wpływu na dzieci przez rodziców.

5.1. Jakie dzieci mają warunki do nauki w domu? Wydzielone miejsce, czas, atmosfera?

5.2. Jak spędzają czas poza szkołą? Jak wypoczywają? Jakie są ich rozrywki?

5.3. Jaki jest wkład dzieci w życie rodzinne? Wspólne decyzje? Podział obowiązków?

5.4. O czym rodzicie rozmawiają z dziećmi? Ile miejsca poświęcają tematowi: przyszła praca, kariera, dorosłe życie?

5.5. Na czym polegają ich problemy wychowawcze?

6. Wychowawca kończy zebranie potanianiem o wnioski lub dodatkowe pytania i wypowiedzi, które nie zmieściły się jeszcze w toku rozmów. Podsumowuje swoimi spostrzeżeniami i pozytywnymi prognozami. Ewentualnie odsyła rodziców do stron internetowych CKE, dotyczących obowiązkowej matury z matematyki (Załącznik 1).

Załącznik 1. Przepisy dotyczące matury z matematyki

- Informator o maturze 2010 ze stron CKE http://www.cke.edu.pl/
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych z późniejszymi zmianami (najnowsza wersja rozporządzenia na stronie http://bip.men.gov.pl/akty_prawne/akty_prawne.php)
- Podstawa programowa – matematyka

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH

BLOK TEMATYCZNY: O Polakach, którzy rozsławili Polskę na całym świecie.

TEMAT DNIA: O wielkim astronomie Mikołaju Koperniku.

CELE:
1. Poznanie postaci Polaka, astronoma Mikołaja Kopernika.
2. Czytanie tekstów popularnonaukowych, wyrazów i zdań z zastosowaniem różnych metod nauki czytania
3. dokonywanie analizy i syntezy wyrazów
4. Poszerzenie zakresu pojęć uczniów i włączenie ich do czynnego słownictwa
5. Zachęcanie do rozwijania umiejętności czytelniczych i poszerzania wiedzy w oparciu o proponowaną uczniom literaturę.

METODY : słowna, aktywizująca naukę czytania, praca z tekstem

FORMY PRACY: indywidualna i grupowa

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie do tematu zajęć.

W różnych miejscach w klasie są rozmieszczone ilustracje i ich podpisy – nazwy planet, zgodnie z metodą Domana, kartoniki mają odpowiednie rozmiary, a litery są koloru czerwonego: Merkury, Wenus, Ziemia, Mars, Jowisz, Saturn, Uran, Neptun, Pluton.

Uczniowie swoimi słowami próbują określić tematykę zajęć.

2. Zapoznanie uczniów z postacią Mikołaja Kopernika i jego odkryciem:

- słuchanie opowiadania nauczyciela

- odczytywanie zdań o Mikołaju Koperniku i jego odkryciu :
*z pominięciem 1 lub 2 liter w wyrazie
*w połączeniu wyrazów trudnych i bardzo łatwych
*wizualnie podobnych
1) Mi ołaj Kope nik u odził się w Toru iu.
2) Bsył astronomem, prawnikiem, lekarzem, matematykią.
3)Udoowodnił, że ZZiemia tak, jak inne plaanety obiega Słońce.
4)Imię Kopernika nadano sondom kosmicznym, instytucjom i obiektom na ciałach niebieskich.

3. Układanie wyrazów z podanych sylab.

Uczniowie pracują w parach. Otrzymują sylaby , z których należy ułożyć wyraz:
PLANETARIUM, KOSMOS, CIAŁO NIEBIESKIE, ATMOSFERA, JĄDRO, SATELITA, SŁOŃCE, TELESKOP, PLANETA, KOMETA, WSZECHŚWIAT, GWIAZDA, ZNAKI ZODIAKU, MATEORYT
Ponieważ wyrazy są trudne i mogą być dla uczniów niezrozumiałe, dlatego do każdego z nich(po jego ułożeniu) dzieci otrzymują notatkę popularno- naukową wyjaśniającą znaczenie danego pojęcia. Aby ułatwić odczytanie notatki , jej wyrazy są podzielone na sylaby.

Ułożone wyrazy nauczyciel zaczepia na tablicy. Zadaniem uczniów jest uporządkowanie czerwonych liter z poszczególnych wyrazów tak, aby utworzyły one hasło: UKŁAD SŁONECZNY.

Wybrany uczeń odczytuje wyjaśnienie hasła.

4. Tworzenie rodzin wyrazów związanych z tematem zajęć:

MIKOŁAJ	MARS	PLANETA	ZIEMIA
MIKOŁAJ A	MARS Y	PLANETY	ZIEMIANIE
MIKOŁAJ KI	MARS OWA	PLANETARIUM	NIEZIEMSKI
MIKOŁAJ EK	MARS JANIE		
MIKOŁAJ KÓW	MARS JAŃSKI		

5. Zapisanie w zeszytach odczytywanych wcześniej zdań o Mikołaju Koperniku.

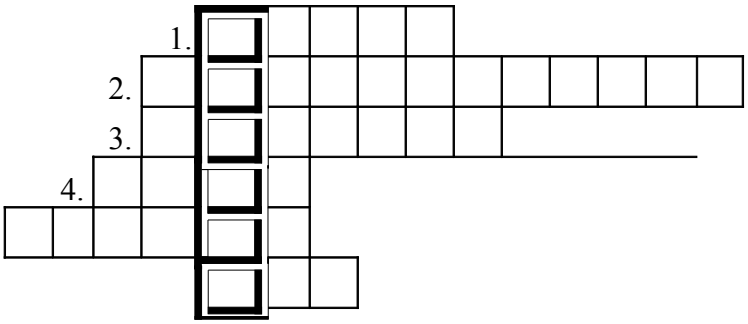
6. Prezentacja literatury związanej z tematem zajęć. Odczytywanie tytułów i autorów książek zgromadzonych na wystawie klasowej.

7. Podsumowanie pracy uczniów.

Beata Mazurek

****

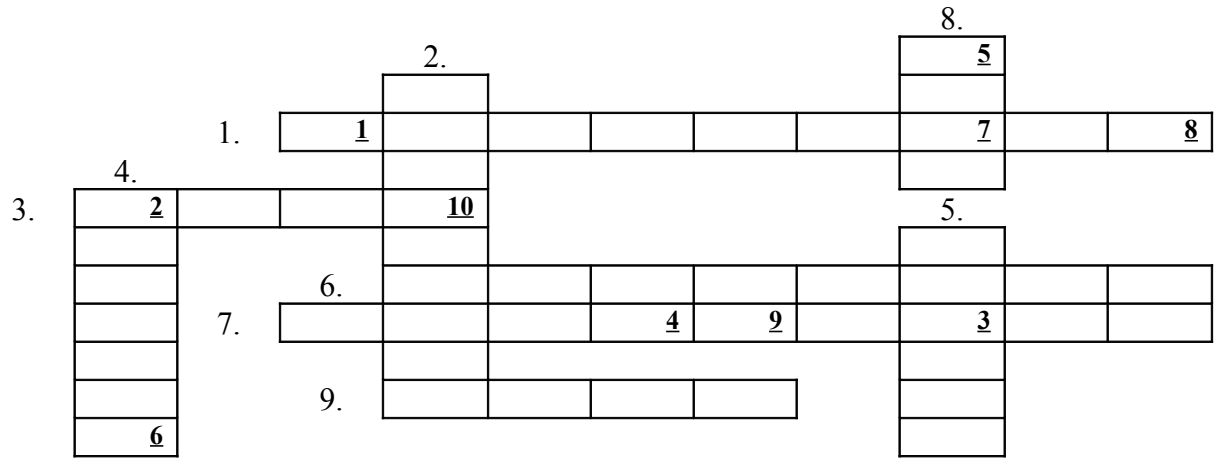
KRZYŻÓWKI MATEMATYCZNE

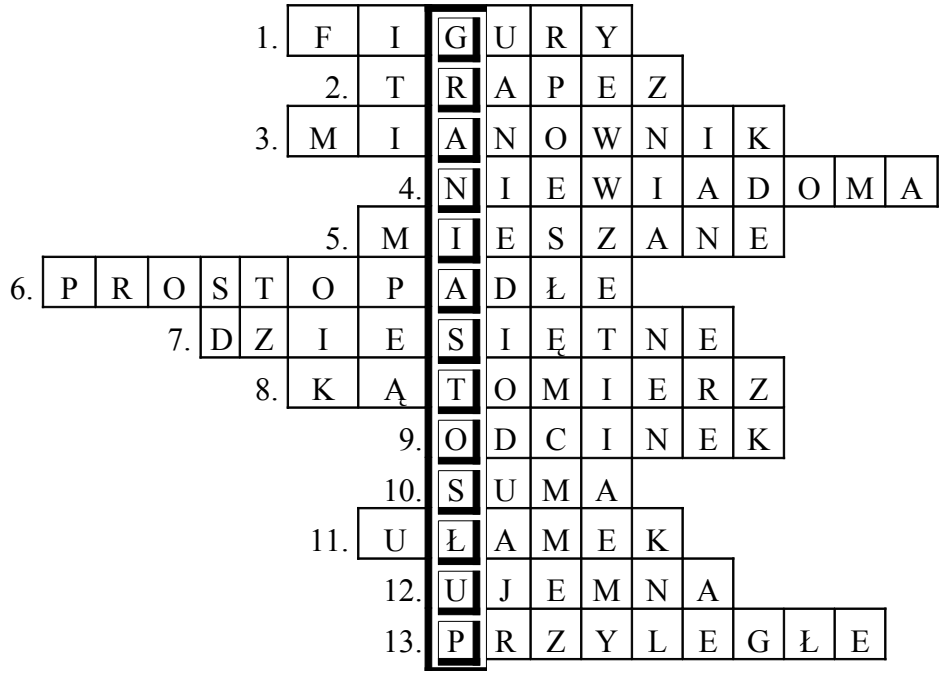
1. Każdy matematyk go potrzebuje…?
2. Zbiór na…?
3. Może być bezwzględna.
4. Kopnięty kwadrat.
5. Figura geometryczna, która ma jedną parę boków równoległych.
6. Może być prosty.

autorzy: Bartek Oruba, Grzesiek Krac, Jarek Bartosz klasa VI b SP-Chocianów

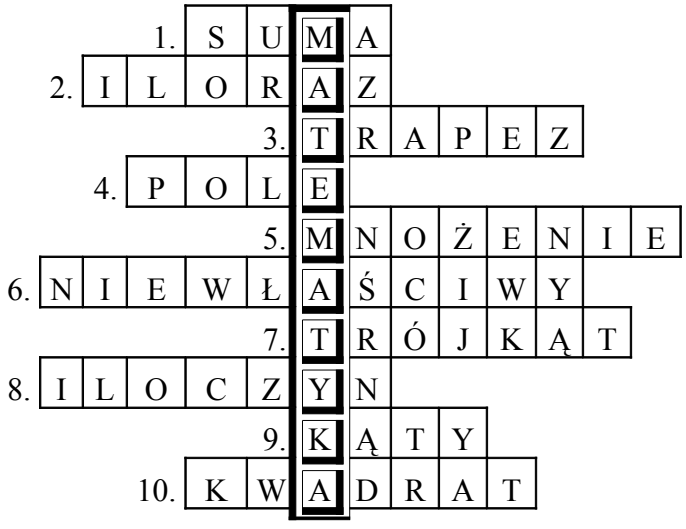
HASŁO:

1. W skrócie ml.
2. Słynny matematyk.
3. Dział matematyki zajmujący się działaniami na liczbach.
4. Pierwsza litera alfabetu greckiego.
5. 5^2 - 2 w podanym zapisie.
6. „V” – co symbolizuje ten znak?
7. Wyłącznie w kwadracie i rombie przecinają się pod kątem prostym.
8. 100 cm.
9. składnik + składnik = ?

1. Na płaszczyźnie mogą być przystające?
2. Jest to figura, która ma przynajmniej jedna parę boków równoległych.
3. Pod kreską ułamkową.
4. „X” w równaniu to…
5. Liczby, które maja całości i ułamki zwykłe to liczby…
6. Dwie proste położone do siebie pod kątem prostym.
7. Ułamki, które zapisujemy z przecinkiem.
8. Służy do mierzenia kątów.
9. Ma początek i koniec.
10. Wynik dodawania.
11. Część całości.
12. Liczba przed którą stoi minus, to liczba…
13. Dwa kąty, których suma wynosi 180°,to kąty…

1. Wynik dodawania.
2. Wynik dzielenia.
3. Wzór na obliczanie pola tej figury to $P = \frac{(a+b)\cdot h}{2}$.
4. Inaczej powierzchnia.
5. Działanie odwrotne do dzielenia.
6. Ułamek, którego licznik jest większy od mianownika.
7. Wielokąt o trzech bokach.
8. Wynik dzielenia.
9. Proste, ostre lub rozwarte.
10. Prostokąt, który wszystkie boki ma równe.

autorzy: Justyna Ślusarczyk, Karolina Rudolf Ve SP-Chocianów

****

SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Nazwa przedmiotu: język polski.
2. Klasa: piąta.
3. Imię i nazwisko nauczyciela: ……
4. Data zajęć: ……
5. Temat globalny:
kształcenie kulturalno – literackie oraz językowe.
6. Temat lekcji:
Teatr w klasie to burza uczuć – w oparciu o przedstawienie pt. „Leśny Duch".
7. Cele lekcji:

- **OGÓLNY/E**

Wdrażanie do kreatywnej pracy w zespole z przestrzeganiem zasad dyscypliny; kształcenie sprawności mówienia, słuchania, pisania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.

- **OPERACYJNE**

Uczeń:
– potrafi odgrywać wybraną rolę z dbałością o prawdę sceniczną,
– wyraźnie i starannie prezentuje wyuczony tekst,
– trafnie dobiera środki ekspresji,
– pokonuje zakłopotanie przed publicznością,
– nazywa uczucia własne oraz innych osób w typowej sytuacji komunikacyjnej,
– aktywnie uczestniczy w dialogu,
– wzbogaca słownictwo czynne i bierne,
– poprawnie uzupełnia notatkę w formie schematu,
– ocenia wydarzenia w czasie lekcji,
– formułuje wypowiedź pisemną na temat własnych przeżyć (praca domowa).
8. Metody nauczania:
inscenizacja, integracja, rozmowa.
9. Formy pracy:
zbiorowa, indywidualna.
10. Środki dydaktyczne:
kostiumy, rekwizyty, dekoracja przedstawienia; karty pracy, „krzaczki ewaluacyjne", kartki ze słownictwem pomocniczym, arkusze papieru, markery; podręcznik „Między nami", scenariusz inscenizacji, ankiety ewaluacyjne.
11. Przebieg lekcji:

I. Odegranie przez uczniów ról według zmodyfikowanego scenariusza przedstawienia pt. „Leśny Duch”.

II. Realizacja tematu lekcji:

1) rozdanie uczniom „krzaczków ewaluacyjnych” i prośba o wypełnienie tabelki pomagającej im określić własne samopoczucie (załącznik 1.);
2) wspólne ustalenie tematu lekcji poprzez podanie słowa kluczowego – „uczuć” (ewentualnie – „przeżyć”, „doznań”);
3) rozdanie kart pracy w celu sporządzenia notatki z lekcji w formie schematu [również rozdanie ankiet ewaluacyjnych publiczności (załączniki 2. i 3.)];
4) przymocowanie w widocznym miejscu arkusza papieru z zapisaną rozsypanką wyrazów pomocniczych;
5) rozmowa na temat uczuć doznawanych przez uczniów oraz publiczność podczas inscenizacji, dobieranie odpowiednich wyrazów i zapisywanie na karcie pracy ucznia;
6) rozdanie kartek ze słownictwem pomocniczym uczniom(załącznik 4.);

III. Podsumowanie pracy na lekcji i jej ocenienie.

12. Praca domowa:

uczniowie opiszą w 4 – 7 zdaniach własne przeżycia w trakcie minionej lekcji.

13. Uwagi o realizacji:

……
……
……
……

Załącznik 1.

JESTEM TERAZ Z SIEBIE ZADOWOLONY/A, PONIEWAŻ:	NIE JESTEM TERAZ Z SIEBIE ZADOWOLONY/A, PONIEWAŻ:
…….....	……
……	……
……	……

Załącznik 2.

K A R T A P R A C Y

Lekcja .....……

Temat: Teatr w klasie to burza ..... –

– w oparciu o przedstawienie pt. „Leśny Duch”.

<u>OSOBY WYSTĘPUJĄCE</u>:

……
……
……
……

CENTRUM
BURZY
UCZUĆ

<u>P U B L I C Z N O Ś Ć</u>

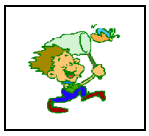
RODZICE		INNE OSOBY
OSÓB	KOLEŻANKI	SPOŚRÓD
WYSTĘPUJĄCYCH:	I KOLEDZY:	PUBLICZNOŚCI:
…….	……..	……
…….	……..	……
…….	……..	……
…….	……..	……
…….	……..	……
……..	……..	……

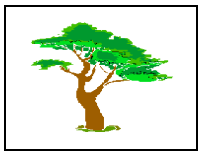
Z A D A N I E D O M O W E

Opisz w 4 do 7 zdań swoje przeżycia w trakcie całej dzisiejszej lekcji.

……
……
……
……
……
……
……
……
……
……

Załącznik 3.

ANKIETA DLA DOROSŁEGO WIDZA

Celem tej <u>anonimowej</u> ankiety jest poznanie Państwa opinii na temat wspólnego przedsięwzięcia – przedstawienia pt. „Leśny Duch” , w którym swoje umiejętności oraz zaangażowanie zaprezentowali uczniowie klasy piątej podczas otwartej lekcji języka polskiego. Bardzo proszę o wypełnienie ankiety poprzez postawienie znaku „ X ” przy wybranych odpowiedziach lub dopisanie innych, własnych uwag.

1. Jak, Pani / Pana zdaniem, można ocenić przygotowane przedstawienie ?

   a) na „jedynkę”, b) na „dwójkę”, c) na „trójkę”,

   d) na „czwórkę”, e) na „piątkę”, f) na „szóstkę”,

   g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

   ..... .

2. Czy warto zachęcać dzieci do występowania w przedstawieniach teatralnych ?

   a) zdecydowanie tak, b) raczej tak, c) niekoniecznie,

   d) raczej nie, e) zdecydowanie nie, f) nie mam zdania,

   g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

   ..... .

3. Co, Pani / Pana zdaniem, odczuwa występujący uczeń ? Można wybrać więcej niż jedną odpowiedź :

a) strach, b) niechęć do pokazywania się publiczności, c) prawdziwą satysfakcję z zaprezentowania własnych umiejętności,

d) wielkie zadowolenie z możliwości znalezienia się w centrum uwagi, e) żadnych szczególnych uczuć, f) nie mam zdania,

g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

..... .

4. Czy powinno się zapraszać rodziców do szkoły na klasowe przedstawienia ?

   a) zdecydowanie tak, b) raczej ta , c) niekoniecznie,

   d) raczej nie, e) zdecydowanie nie, f) nie mam zdania,

   g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

   ..... .

5. Co, Pani / Pana zdaniem, odczuwa mama lub tato występującego ucznia? Można wybrać więcej niż jedną odpowiedź :

   a) lęk , b) troskę o samopoczucie dziecka , c) prawdziwą satysfakcję z powodu publicznego zaprezentowania się pociechy,

   d) dumę z racji wywiązania się dziecka z powierzonych mu zadań, e) żadnych szczególnych uczuć, f) nie mam zdania,

   g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

   ..... .

6. Czy chciałaby Pani / chciałby Pan dopisać inne, własne uwagi? Jeżeli tak, bardzo proszę uczynić to poniżej.

.....

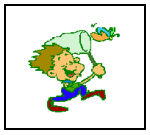
.....

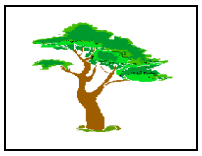
.....

.....

UPRZEJMIE DZIĘKUJĘ ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY

Dorota Szmidt

ANKIETA DLA MŁODZIUTKIEGO WIDZA

Celem tej <u>anonimowej</u> ankiety (nie musisz podawać swojego imienia , nazwiska ani klasy) jest poznanie Twojej opinii na temat przedstawienia pt. „Leśny Duch” , w którym zaprezentowali się uczniowie klasy piątej podczas otwartej lekcji języka polskiego. Bardzo proszę , wypełnij ankietę , stawiając znak „ X ” przy wybranych odpowiedziach lub dopisując inne, własne wypowiedzi.

1. Jak, Twoim zdaniem, można ocenić przedstawienie ?

a) na „jedynkę”, b) na „dwójkę”, c) na „trójkę”,

d) na „czwórkę”, e) na „piątkę”, f) na „szóstkę”,

g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

..... .

2. Czy warto występować w przedstawieniach teatralnych?

a) zdecydowanie tak, b) raczej tak, c) niekoniecznie,

d) raczej nie, e) zdecydowanie nie, f) nie mam zdania,

g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

..... .

3. Co, Twoim zdaniem, odczuwa osoba występująca? <u>Można wybrać więcej niż jedną odpowiedź</u> :

a) strach, b) niechęć do pokazywania się publiczności, c) prawdziwą dumę z zaprezentowania własnych umiejętności,

d) ulgę, gdy występ się skończy, e) nie odczuwa żadnych szczególnych uczuć, f) nie mam zdania,

g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

..... .

4. Czy powinno się zapraszać rodziców do szkoły na klasowe przedstawienia?

a) zdecydowanie tak, b) raczej tak, c) niekoniecznie,

d) raczej nie, e) zdecydowanie nie, f) nie mam zdania,

g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

..... .

5. Jak myślisz, co odczuwa mama lub tato występującego ucznia ? Można wybrać więcej niż jedną odpowiedź :

a) troskę o dziecko, b) niepewność, c) prawdziwe zadowolenie z powodu publicznego występu córki lub syna,

d) dumę, jeżeli dziecko ładnie wyuczyło się roli, e) nie odczuwa żadnych szczególnych uczuć, f) nie mam zdania,

g) chcę odpowiedzieć inaczej: .....

..... .

6. Czy chciałabyś / chciałbyś dodać coś od siebie? Jeżeli tak, bardzo proszę, napisz swoją wypowiedź poniżej.

.....

.....

.....

.....

BARDZO DZIĘKUJĘ CI ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY

Dorota Szmidt

Załącznik 4.

R O Z S Y P A N K A W Y R A Z Ó W P O M O C N I C Z Y C H:

bezradność, radość, zadowolenie z siebie, litość, duma, lęk,

satysfakcja, zniechęcenie, ulga, zaciekawienie, strach, zachwyt,

niepewność, spokój, sympatia, wzruszenie, panika, zniecierpliwienie,

poczucie koleżeńskiej więzi, osamotnienie, podziw, współczucie,

troska o samopoczucie dziecka, rozbawienie, znudzenie

Załącznik 5.

Leśny Duch – scenariusz inscenizacji [zmodyfikowany tekst z podręcznika do języka polskiego „Między nami" dla klasy piątej Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego]

(Dzieci przyjechały na obóz wędrowny z nauczycielem. Zapuszczają się w las. Wędrowcy dźwigają plecaki. Zatrzymują się w obozowisku zbudowanym przez harcerzy i rozkładają biwak. Opodal płynie rzeka. Jest pięknie... tylko w całym obozowisku leży mnóstwo śmieci...)

SCENA 1

NAUCZYCIEL: Rety, ale tu brudno! Dzieci, wiem, że już późno i wszyscy jesteśmy zmęczeni, ale nie możemy położyć się w takim śmietniku. Ile tu puszek, siatek i starych rzeczy! Musimy posprzątać!
MAREK: O nie! Chodzimy już 4 godziny, ja jestem zmęczony. Odgarnę śmieci i rozłożę karimatę. Niech sprzątają ci, którzy tak nabrudzili.
NAUCZYCIEL: Marku, nie bądź samolubem. Ten las to dobro nas wszystkich i wszyscy musimy o nie dbać.
MARYSIA: Właśnie! Ja na pewno pomogę panu nauczycielowi.
ALICJA: Bo ty się zawsze podlizujesz. Ja jestem zmęczona. Sprzątnę tylko tyle, żeby razem z Asią przygotować miejsce do spania.
TADEK: Ale jesteście nieużytki! Mieliśmy wieczorem rozpalić ognisko.
Jak można spokojnie siedzieć wśród tylu pustych puszek i butelek.
STEFAN: Racja, ja w każdym razie w takich warunkach jeść nie będę.
Poza tym te butelki są niebezpieczne. *(Do nauczyciela:)* Las przecież może się od nich zapalić, prawda?
NAUCZYCIEL: Właśnie. Od kilku dni nie padało i jest bardzo sucho.
(Do Alicji i Marka:) Jeśli nie posprzątamy tego szkła, możemy zamienić się w pieczone kiełbaski - ściółka jest już bardzo sucha, a szkło skupia promienie słoneczne. Wystarczy bardzo niewiele i już mamy pożar, który bardzo trudno ugasić.
KASIA: Alicja, może jednak posprzątamy?
ALICJA: No dobra, ale tylko wokoło tej sosny, tu będziemy spać.
TADEK: Pewnie, niech się inni męczą.
MARYSIA: Dajcie już spokój. Jestem głodna i niedługo będzie się ściemniać. Zabierzmy się wszyscy do pracy!

SCENA 2

MAREK: Nie będę sprzątał po innych! Odgarnę tylko te śmieci i posłucham sobie walkmana.
ALICJA *(do Kasi)*: My też przyjechałyśmy tu, żeby się bawić, nie pracować. Sprzątaj powoli, zaraz zrobi się ciemno i nikt nam nie powie, że nie pomogłyśmy.
KASIA: No nie wiem... Niezbyt podoba mi się pomysł spania z tym wszystkim.
ALICJA: Daj spokój. Będziemy spać koło Marka, będzie nam opowiadał horrory w nocy. Przestań już gadać o sprzątaniu.
KASIA: Ale ten zapach...
ALICJA: Już, już... *(wyjmuje dezodorant i obficie psika, gdzie popadnie)*. A wieczorem pójdziemy po kryjomu nad rzekę umyć włosy.
KASIA: No co ty, nauczyciel by nas chyba zabił. Po ciemku?
ALICJA: Ja się nie przejmuję. Nie będę chodzić jutro z tłustymi włosami.

SCENA 3

(Wszyscy, oprócz Alicji iKasi, siedzą przy dogasającym ognisku.)
NAUCZYCIEL: Dzieci, pora spać! Umyjcie tylko buzię i zęby, zaraz przyniosę miednicę z wodą.
STEFAN: Pomogę panu. Wezmę wiadro. Trzeba jeszcze zalać ognisko.
MARYSIA: A my z Andrzejem pozmywamy naczynia.
ANDRZEJ: Stefan, masz gdzieś latarkę?
STEFAN: Jasne, już daję. Pamiętajcie tylko, żeby nie myć naczyń w rzece. Tu nie wolno.
MARYSIA: Wiemy przecież. Mam tylko nadzieję, że ci, co tu byli przed nami, też o tym wiedzieli, bo, jak widać, o pole biwakowe nie bardzo dbali.
TADEK: Całe szczęście, że już wszystko udało nam się posprzątać. Może jutro wspólnie zrobimy jakiś kosz na śmieci z desek tego połamanego pomostu nad rzeką?
NAUCZYCIEL: Jutro zobaczymy. Warto byłoby powiedzieć leśniczemu o całej sprawie. W każdym razie dziś już chyba dość uradowaliśmy Matkę Naturę. Chodźmy spać. Czy ktoś widział Kasię i Alicję?

SCENA 4

(Noc. Kasia, Alicja w śpiworach. Marek też w śpiworze. Opowiada historię...)

MAREK: Słyszycie, wilkołaki się zbliżają...
KASIA: Nudny jesteś. Wymyśl coś straszniejszego.
ALICJA: Ja tam się boję...

(Rozlega się szelest. Z gęstwiny wyłania się stado dzików i sapiąc, rozgrzebuje niewyzbierane jedzenie wokół biwaku dzieci. Te, przerażone, na początku nic nie mówią. W końcu słychać wrzask dziewczynek.)

NAUCZYCIEL *(przerażony)*: Rety, dziki!!!
(Zapala latarkę. Dziki, również przerażone całym zamieszaniem, kwiczą i odchodzą).
TADEK: Poszły sobie. Jaki tu bałagan! Przecież mieliśmy posprzątać.
MARYSIA: Szukały resztek jedzenia i, jak widać, u was je znalazły.
ALICJA I KASIA *(płacząc)*: To było straszne. Już nigdy nie będziemy takie samolubne.
MAREK: Cały plecak mi rozwaliły.
STEFAN: No i masz - za karę teraz pozbieraj swój bałagan.
MAREK: O nie, tylko nie to!

(Nagle z oddali rozlega się głos Leśnego Ducha.)

LEŚNY DUCH: Napad dzików jest nauczką dla tych, którzy nie chcieli sprzątać śmieci!!! Strzeżcie się, bo Leśny Duch czuwa!
DZIECI *(chórem)*: Co to???!!! Duchy!!!
LEŚNY DUCH: Uuuuuuu!
MAREK: Ja chcę do domu! Do mamusi!

SCENA 5

NAUCZYCIEL: Dzieci, pobudka. Macie gościa.
STEFAN: *(zaspany, jak wszystkie dzieci)* Co? Goście o tej porze?
TADEK: O, pan leśniczy!
LEŚNICZY: Tak, to ja. Byłem wczoraj nad rzeką i widziałem, jak sprzątacie, i zauważyłem, że część z was trochę się obijała. Wieczorem śledziłem duże stado dzików i znów zawędrowałem aż tutaj. Dziś rano znów jestem, bo nad rzeką jest mnóstwo śniętych ryb.
MAREK: Jakich? Śpiących?
LEŚNICZY: Nie, nie śpiących. Niestety te ryby nie żyją...
KASIA *(do Alicji)*: Mówiłam ci, że nie można się myć w rzece...
NAUCZYCIEL: Myłyście się wczoraj w rzece?!
ALICJA *(prawie płacząc)*: Bo ja, ja... tylko głowę chciałam umyć... i... nie wiedziałam, że te ryby umrą.
LEŚNICZY: Źle postąpiłyście, dziewczynki, bo tu rzeka jest specjalnie chroniona przed zanieczyszczeniami. Ale nie zabiłyście tych ryb przez jedno mycie głowy, chociaż jeżeli wszyscy będziemy tak robić, to nigdzie nie będzie już czystej wody. A ryby są śnięte, bo ktoś bezmyślny i głupi wlał do rzeki chemikalia. Pamiętajcie zawsze o tym, że człowiek nie jest sam na świecie i naruszając równowagę w przyrodzie, szkodzi również sobie. Natura to wielki dar i skarb, musimy się nauczyć go cenić i szanować *(wstaje)*. A teraz wybaczcie, muszę wrócić do leśniczówki i zadzwonić na policję w sprawie tych ryb. Przyjdźcie do mnie po południu.
Opowiem wam trochę o tym starym lesie i jego prawdziwych tajemnicach.
A jest co opowiadać, wierzcie mi...

ZMAGANIA Z JĘZYKIEM

Fragmenty wypowiedzi pisemnych uczniów szkoły podstawowej:

„Pani Ania i Tomek zaczęli się przyjaźnić ze względu na psy i nie tylko. Później przyjaźń zamienia się w miłość – zaręczyny, wreszcie pan Tomek nie wytrzymał i poprosił Anię o rękę."

„Potem pies się zerwał i zrobił kotom awanturę, że przyjechała policja, nie mogli go złapać…" ☺

****

O DORADCACH METODYCZNYCH PODM W POLKOWICACH

Renata Czapczyńska

- dyrektor POPPiDM w Polkowicach
- mgr pedagogiki
- menedżer oświaty
- nauczyciel dyplomowany
- pedagog spec. diagnoza i terapia dzieci dyslektycznych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli, treningi uczenia się i szybkiego czytania
- neuroterapeuta EEG Biofeedback , Kinezjologia Edukacyjna, NLP
- Medal Edukacji Narodowej (2005 r.)
- staż pracy 26 lat

Grzegorz Kochman:

- mgr historii,
- nauczyciel WOS-u i historii w Zespole Szkół w Polkowicach,
- doradca metodyczny od października 2007 roku w zakresie nauczania historii w szkołach podstawowych, historii i WOS-u w gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych,
- nauczyciel dyplomowany,
- staż pracy w oświacie – 14 lat.

Ewa Kulesza:

- mgr matematyki,
- nauczyciel matematyki w Szkole Podstawowej w Chocianowie,
- doradca metodyczny w zakresie matematyki w szkołach podstawowych,
- nauczyciel mianowany,
- szkolny lider Wspierania Uzdolnień,
- staż pracy w oświacie – 8 lat.

Małgorzata Majewska - Greń:

- mgr filologii polskiej,
- nauczyciel dyplomowany,
- menedżer oświaty,
- edukator dorosłych,
- nauczyciel języka polskiego i wiedzy o kulturze w Zespole Szkół w Polkowicach,
- doradca metodyczny od kwietnia 2003 roku w zakresie języka polskiego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, wiedzy
- kulturze w szkołach ponadgimnazjalnych oraz awansu zawodowego nauczycieli,
- odznaczenia – Srebrny Krzyż Zasługi (2005 r.),
- lider WDN w Zespole Szkół w Polkowicach,
- staż pracy w oświacie – 26 lat.

Bożena Dudziak:

- mgr filologii polskiej,
- inż. informatyk specjalność inżynieria oprogramowania,
- ekspert komisji egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy,
- edukator dorosłych,
- specjalista w zakresie kształcenia na odległość – e-learningu,
- nauczyciel przedmiotów informatycznych w Zespole Szkół w Polkowicach,
- doradca metodyczny od stycznia 2005 roku w zakresie nauczania informatyki i technologii informacyjnej w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych,
- nauczyciel dyplomowany,
- staż pracy w oświacie – 19 lat.

Beata Mazurek:

- mgr pedagogiki na Uniwersytecie Wrocławskim,
- nauczyciel dyplomowany,
- logopeda – Uniwersytet Wrocławski,
- nauczyciel kształcenia zintegrowanego w Szkole Podstawowej nr 1 w Polkowicach,
- doradca metodyczny od września 2007 roku w zakresie kształcenia zintegrowanego, wychowania przedszkolnego oraz logopedii,
- lider WDN w Szkole Podstawowej nr 1 w Polkowicach,
- staż pracy w oświacie – 20 lat.

Bożena Wiszniewska:

- mgr matematyki,
- nauczyciel dyplomowany,
- studia podyplomowe z chemii, chemii środowiska i ochrony środowiska na Uniwersytecie Wrocławskim,
- nauczyciel matematyki i chemii w Zespole Szkół w Chocianowie,
- doradca metodyczny od września 2007 roku w zakresie matematyki w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych,
- lider Wspierania Uzdolnień w Zespole Szkół w Chocianowie,
- staż pracy w oświacie – 18 lat.

Dorota Szmidt:

- mgr filologii polskiej na Uniwersytecie Wrocławskim,
- nauczyciel języka polskiego i bibliotekarz w Szkole Podstawowej w Parchowie,
- doradca metodyczny od września 2007 roku w zakresie przedmiotów humanistycznych w szkole podstawowej,
- szkolny lider Wspierania Uzdolnień,
- nauczyciel dyplomowany,koordynator ds. bezpieczeństwa oraz ds. realizacji ścieżek edukacyjnych w Szkole Podstawowej w Parchowie,
- 18 lat pracy w oświacie.

Biuletyn Powiatowego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Polkowicach redaguje Zespół Doradców Metodycznych
PODM, ul. Targowa 1 59 – 100 Polkowice
tel. 076 746 15 70, fax 076 746 15 71,
podmd@poczta.fm